

УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ СЕМИНАРСКИХ РАДОВА ЗА СТУДЕНТЕ ОСНОВНИХ СТУДИЈА ФПУ

Студенти основних студија реализују семинарски рад на обавезним предметима ИУЗ и ИУ4 током зимског семестра, а **рок за предају семинарских радова** јесте: **30. НОВЕМБАР 2022.**

Сваки семинарски рад треба да садржи:

1. Насловну страницу, са следећим подацима:
Назив универзитета, Назив факултета, Назив студијског одсека / фонт 12, normal
Наслов рада: нпр. „ГГХХЈК“ / фонт 12, normal capital, **bold**
Подаци о студенту: Име и Презиме, Година студија, Број индекса / фонт 12, normal
Време предаје рада: нпр. у Београду, датум. месец. година. / фонт 12, normal
2. Странице са расправним текстом и напоменама
3. Списак коришћене литературе и извора
4. Илустрације са предметним легендама

- **Тема семинарског рада** на предметима ИУЗ и ИУ4 може бити **искључиво компаративна анализа, тј. поређење садржаја и форме, као и контекста настанка и рецепције два уметничка дела**. Притом, једно уметничко дело мора бити из епохе која се обрађује наставним планом за трећу (19. век), односно четврту (20. век) годину студија, док друго дело може бити из исте или друге епохе.

1) За студенте **треће године** тема семинарског рада може бити, на **пример**: „Едуар Мане *Балкон* (1868/69) и *На балкону* (1808–1814) Франциска Гоје“ или „Клод Моне *Доручак на трави* (1866) и *Доручак лађара* (1881) Огиста Реноара“.

2) За студенте **четврте године** тема семинарског рада може бити, на **пример**: „Сава Шумановић *Доручак на трави* (1927) и *Доручак на трави* (1863) Едуара Манеа“ или „Пабло Пикасо *Мртва природа на тричаној столици* (1912) и *Посуда са воћем и чаша* (1912) Жоржа Брака“.

5. **Језик рада**: текст предаје се на српском језику у ћириличној верзији писма (са подршком Serbian-Cyrilic). Називи уметничких дела (оригинални назив на страном језику пише се у загради, али није обавезан), наслови књига и публикација, као и стране речи/изрази треба да буду назначене курзивом, тј. *italic* типом слова. Изузетно, искључиво инострани студенти могу користити латинично писмо.
6. **Основни текст** семинарског рада (не рачунајући списак коришћене литературе и илустрације на крају рада) не би требало да прелази **обим од 3-5 страница (за докторанте 10-15 страница са списком литературе)** А4 формата (1.800 карактера по страници). Текст се предаје у doc. или docx. формату Microsoft Office Word програмског пакета 97 или новијег, **фонт је Times New Roman, величина слова 12, проред 1,5**. Величина слова за напомене/фусноте је 10, проред 1.
7. **Илустрације** су завршни сегмент и постављају се на крају семинарског рада, а треба да садрже легенде са следећим подацима: Име и Презиме уметника, *Назив дела*, година настанка, техника, на пример:

Франческо Гварди (Francesco Guardi), *Трг светог Марка у Венецији*, око 1775, уље на платну

ПРЕДАЈА СЕМИНАРСКИХ РАДОВА

Студенти су у обавези да своје семинарске радове доставе наставнику у електронској форми, на e-mail: vesna.kruljac@fpu.bg.ac.rs до 30. новембра 2022.

*word фајл именовати тако да његов назив указује на годину студија и име студента, на пример: III_Ana Kostres_seminarski или IV_Jovan Ilic_seminarski

ПРИХВАТАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ СЕМИНАРСКИХ РАДОВА

Сваки достављени семинарски рад, уколико је писан и опремљен у складу са пропозицијама наведеним у овом Упутству, а достављен у предвиђеном року, наставник ће прочитати и оценити. Сваког студента појединачно, наставник ће мејлом информисати о броју поена, уз образложење. Оцењују се и коментаришу следеће компоненте:

- 1) **структура рада** – 2 поена (логично структуриран текст: увод, разрада, закључак);
- 2) **индивидуални допринос истраживању теме** – 2 поена (заснованост текста на референтној научној литератури, а не на непровереним информацијама са сајтова као што је wikipedia или искључиво општим прегледима историје уметности);
- 3) **начин експликације** – 2 поена (фокусираност на компаративну анализу два дела, а не на податке из животне биографије уметника који су ирелевантни за његово дело);
- 4) **примена научне апаратуре** – 2 поена (примена пропозиција из Упутства)
- 5) **језичка коректност текста** – 2 поена (правопис).

Максималан број поена за семинарски рад је 10.

*Наставник има право да радове који не задовољавају прописане стандарде и нису достављени на време (у договореном термину), не прихвати и не оцени.

****Општи прегледи историје уметности** могу се користити као почетни извор информација, али ова врста публикација не може бити једина и основна литература за израду семинарског рада.

УОБИЧАЈЕНИ ПРЕВИДИ И НАЈЧЕШЋЕ ГРЕШКЕ У ПИСАЊУ

На овом месту, скрећемо пажњу на уобичајене превиде и изненађујуће честе грешке у писању, које ометају читање и оцењивање семинарског рада, а кључне су за његово прихватање.

Лична имена

- Када се лично име уметника, истраживача, аутора библиографске јединице и сл. први пут помиње у тексту или напмени, неопходно је навести његово пуно име и презиме.
- Када се први пут помињу у тексту или коментару у напмени, имена иностраних уметника и истраживача, неопходно је навести у ћириличној транскрипцији, а затим у оригиналној ортографији у загради. Примери: ...Пол Сезан (Paul Cezane)...Мишел Тапије (Michel Tapié)...

Бројеви

- Уколико се у основном тексту јављају бројеви већи од троцифрених, они треба да буду куцани са тачкама, на пример: **1.000, 10.000** (а не са размацама: 10 000).
- Избегавати писање бројева цифрама. Сви бројеви до десет пишу се словима, као и сто, двеста, хиљаду, милион...
- Испред два броја који означавају горњу и доњу вредност употребљавају се предлози **од** и **до**, на пример: **У периоду од 1863. до 1878...** Предлог **до** мора се писати словима, а не замењивати цртом (на пример: од 1642–1727). Црта између бројева користи се као у следећем примеру: **У периоду 1863–1878. боравио је...**
- У ћиричним текстовима, векови се пишу арапским цифрама као редни бројеви (са тачком), на пример: **...у 19. веку.** Писање словима је дозвољено, и препоручује се.
- Датуми се могу писати на више начина, на пример: **21. 11. 1976.** или **21. новембар 1976.** Уз потпун датум (дан, месец и година) није неопходно додавати реч „година“, или скраћеницу

„год.“, осим када је то потребно због континуитета самог текста. Писање нуле испред једноцифреног броја, на пример: **07. 03. 1998**, није препоручљиво у тексту, али је допуштено у напоменама када је извор архивска или документарна грађа, односно званична документа са деловодним бројем протокола и датумом или други материјал означен сигнатуром.

- Распон година и бројеве страна писати са дугом цртом између и без размака, на пример: **У периоду 1950–1968. и ..., 137–190.** (а не: 1950 – 1968. / 1950-1968. или 137 – 190 / 137-190).

- Према правопису, када реченица почиње са годином, пише се на следећи начин: **Године 1907. настала је слика Деревље на Сави** Надежде Петровић, (а не: 1907. године...).

Размаци (белине)

- Осим у изузетним случајевима (на пример: у 12.00 часова... или када се бројеви пишу цифрама: 1.280.532), **после сваког знака интерпункције** (тачке, зареза итд.) **куца се размак (белина)**, на пример: **12. 11. 1989.** или **Г. В. Ф. Хегел био је...**

- Пре и после заграде обавезан је размак када иза заграде нема интерпункцијског знака, а у тексту унутар заграде користити размак сходно правопису, на пример: **...оснивање универзитета (Праг 1347, Беч 1365, Лувен 1425) и класичних гимназија...**

- Сви знаци интерпункције куцају се одмах после последњег слова у речи, без размака. Знаци навода и полунавода такође се куцају без размака.

Знаци навода и полунаводници

- У истом раду, знаци навода и полунаводници морају бити идентични, тј. уједначени.

Типови наводника:

1. тип „ – куца се са АЛТ и 0132 (предњи)

“ – куца се са АЛТ и 0147 (задњи)

2. тип "р"

- Полунаводници користе се при двостепеном навођењу (ужи навод у оквиру ширег или истицање појединих термина у цитату). Пишу се као подигнути зарези, на пример:

1. тип оба се куцају са АЛТ и 0146 „... 'xxxx' ...“

2. тип 'р'

* Уколико имате проблема приликом оваквог начина уношења наводника и полунаводника, користите типове које Вам нуди програм, а не зарезе и слично.

** **Цитати дужи од једне реченице издвајају се у посебан пасус**, куцају ћиричним тастатуром, **фонт 11, normal, проред 1** са напред наведеним знацима навода. Уколико је реч о преводу са страног језика, цитати на изворном језику могу се навести у напомени заједно са библиографском јединицом/извором из којег је преузет.

***Искључиво **стране речи, изрази или називи** пишу се *italic* типом слова, нпр. *post festum, de facto, Liber studiorum* итд.

ПРАВИЛА ЦИТИРАЊА И НАВОЂЕЊА

Литература и извори цитирају се и наводе на језику и писму којим су написани.

У основном тексту, одговарајућа напомена (коментар, библиографска референца или извор) пише се у дну странице.

У напоменама, употребљавају се опште скраћенице на српском језику наведене, у складу са писмом на којем су објављене:

в./v. (види), уп./ур. (упореди); *истол/исто*; *нав. дело/nav. delo* (наведено дело); *исту/иста/исти/иста*; ур./ур. (уредник), прир./прпр. (приређивач), прев./prev. (преводицац), Анон./Anon. (Аноним).

После броја стране (испред којег се не користи скраћеница стр.), наводе се следеће скраћенице: нап./пар. (напомена), кат. бр./kat. br. (број каталошке јединице); сл./sl. (слика), Т./Т. (табла).

I КЊИГЕ (монографије, укључујући и каталоге изложби, енциклопедије и сл.)

1. Ауторизоване књиге

а. један аутор

- Када се први пут цитира у напмени, библиографска јединица пише се према следећем обрасцу:

Иницијал имена. Презиме, *Наслов књиге*, Место издања, година издања, број странице/а (напомене, каталошке јединице, слике, табле).

а у Литератури, према следећем обрасцу:

Презиме, Име. *Наслов књиге*, Издавач, Место издања, година издања.

Примери

Напомена:

Л. Трифуновић, *Петар Убавкић*, Београд, 1973, 20.

Г. Станишић, *Nobody is perfect: карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду*, Београд, 2013, 12–15.

Литература:

Трифуновић, Лазар. *Петар Убавкић*, Институт за историју уметности Филозофског факултета, Београд, 1973.

Станишић, Гордана. *Nobody is perfect: карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду*, Народни музеј, Београд, 2013.

* Уколико су у првој наредној напмени аутор и дело исти као у напмени која јој непосредно претходи, а број стране или страница различит, после скраћенице *ucmo/isto*, пише се број стране.

Примери

Напомена:

Исто, 12–15.

* Исто дело истог аутора током наредних цитирања у напоменама (када су између цитирани дела других аутора) даје се у скраћеном облику, али са назнаком о аутору:

Примери

Напомена:

Л. Трифуновић, *нав. дело*, 19–20.

Г. Станишић, *нав. дело*.

- Друго дело истог аутора у првом наредном цитирању, уколико се између не наводи ниједна библиографска јединица другог аутора, пише се у напмени са скраћеницом **исти/иста** (уместо имена аутора), као у примеру:

Исти, *Studije, ogledi, kritike* 4, prir. D. Bulatović, Београд, 1990, 30.

- Приликом навођења у Литератури, за поједине библиографске јединице неопходно је навести и **назив серије (едиције) и број књиге** (непосредно после назива):

Пример

Круљац, Весна. *Лазар Трифуновић: протагонист и антагонист једне епохе*, Музејске године 2, Народни музеј, Београд, 2009.

б. два или три аутора

Између имена првог и другог или другог и трећег аутора у библиографској јединици на српском језику треба да стоји везник **и/и** (у складу са писмом на којем је књига објављена). Уколико је реч о књизи на страном језику, између имена првог и другог аутора користи се латински везник **et**.

Примери:

Напомена:

J. Denegri i R. Matić-Panić, *Miodrag B. Protić*, Beograd, 2002, 246.

P. Д'Амико, Т. Бошњак и Д. Прерадовић, *Италијанско сликарство од 14. до 18. века из Народног музеја у Београду*, Београд, 2004, кат. бр. 80.

Литература:

Denegri, Jerko i Matić-Panić, Radmila. *Miodrag B. Protić*, Clio, Beograd, 2002.

Д'Амико, Роза, Бошњак, Татјана и Прерадовић, Дубравка. *Италијанско сликарство од 14. до 18. века из Народног музеја у Београду*, Каталог Збирке стране уметности 1, Народни музеј, Београд, 2004.

в. четири и више аутора

За књиге на српском језику које имају четири и више аутора, у напоменама и Литератури наводи се само име првог аутора са наставком **и др./и др.** (у складу са писмом на којем је књига објављена). За књиге на страним језицима у наставку првог имена користи се скраћеница **et al.**

Скраћенице **итд.**, односно **etc.** користе се у случајевима када има више од три суиздавача или места издања, односно после навођења првог издавача или места издања.

Примери

Напомена:

E. O. Laumann et al., *The Social Organization of Sexuality: Sexual Practices in the United States*, Chicago, 1994, 262.

W. Haftmann i dr., *Posle 1945: umetnost našeg vremena*, Ljubljana, Zagreb i Beograd, 1972, 13.

Литература:

Laumann, Edward O. et al. *The Social Organization of Sexuality: Sexual Practices in the United States*, University of Chicago Press, Chicago, 1994.

Haftmann, Werner i dr. *Posle 1945: umetnost našeg vremena*, Mladinska knjiga, Ljubljana, Zagreb i Beograd, 1972.

2. Књиге објављене у електронском облику

Књиге објављене у електронском облику цитирају се и наводе на исти начин као штампане књиге, али се на крају додаје пуна веб адреса са <http://...>, а у Литератури и напомена о датуму када је приступљено, у угластој загради.

Пример

Напомена:

В. Катић, *Баташево: насеље из старијег неолита*, Београд, 2010, 32.

<http://www.mgb.org.rs/MuzejgradaBeogradaDobrodoslimgborgs/Pocetna/Izlozbe/Bata%C5%A1evonaseljeizstarijegneolita/tabid/314/language/sr-Cyrl-CS/Default.aspx>

Литература:

Катић, Велибор. *Баташево: насеље из старијег неолита*, Музеј града Београда, Београд, 2010.

<http://www.mgb.org.rs/MuzejgradaBeogradaDobrodoslimgborgs/Pocetna/Izlozbe/Bata%C5%A1evonaseljeizstarijegneolita/tabid/314/language/sr-Cyrl-CS/Default.aspx>. [приступљено: 12.12.2012].

3. Књиге са придодатим именом уредника, приређивача или преводиоца (навести непосредно после наслова књиге).

Пример

Напомена:

L. Trifunović, *Studije, ogledi, kritike* 3, prir. D. Bulatović, Beograd, 1990, 18–20.

Литература:

Trifunović, Lazar. *Studije, ogledi, kritike* 3, prir. D. Bulatović, Muzej savremene umetnosti, Filozofski fakultet i Narodni muzej, Beograd, 1990.

4. Преведене књиге

Примери

Напомена:

Џ. Г. Бајрон, *Чајлд Харолд*, прев. Н. Тучев, Београд, 2005, 23.

Литература:

Бајрон, Џорџ Гордон. *Чајлд Харолд*, прев. Н. Тучев, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 2005.

5. Књиге цитиране и наведене према имену уредника, приређивача или преводиоца

Примери

Напомена:

M. Šuvaković i A. Erjavec (ur.), *Figure u pokretu: savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti*, Beograd, 2009, 255–269.

R. Lattimore (trans.), *The Iliad of Homer*, Chicago, 1951, 91–92.

Литература:

Šuvaković, Miško i Erjavec, Aleš (ur.). *Figure u pokretu: savremena zapadna estetika, filozofija i teorija umetnosti*, Atoča, Beograd, 2009, 255–269.

Lattimore, Richmond (trans.). *The Iliad of Homer*, University of Chicago Press, Chicago, 1951.

6. Књиге без назначеног аутора цитирају се и наводе према наслову.

Примери

Напомена:

Sociološki leksikon, Beograd, 1982, 18, 220.

Литература:

Sociološki leksikon, Savremena administracija, Beograd, 1982.

- Стари словенски наслови транскрибују се у ћирилицу према данашњем правопису

Пример

У оригиналу: Итїка иєрополїтїка, Вѣ Виєннѣ, 1774.

Напомена:

Итика иєрополитика, Виенна, 1774, 92.

Литература:

Итика иєрополитика, Виенна, 1774.

- Књиге и радови писани грчким алфабетом, цитирају се и наводе у изворном облику у намени, а у Литератури са латиничном транслитерацијом у угластој загради (применити: **Translation Chart of the Library of Congress**).

Пример

Напомена:

(Књига): Χ. Κωνσταντινίδη, *Ο Μελισμός*, Θεσσαλονίκη, 2008.

(Рад): Ν. Β. Δρανδάκης, "Τὸ Παλιομονάστηρο τοῦ Βρονταμᾶ", *Архайολογικόν Δελτίον* 43, 1988, 188–189, πίν. 84 α–β.

Литература:

(Књига): Κωνσταντινίδη, Χαρά. *Ο Μελισμός*, Κέντρο βυζαντινῶν ερευνῶν, Θεσσαλονίκη, 2008 [Konstantinīdi, Charā. *O Melismōs*, Kēntro vizantinōn erevnōn, Thessalonīki, 2008].

(Рад): Δρανδάκης, Νικολάου Β. "Τὸ Παλιομονάστηρο τοῦ Βρονταμᾶ", *Архайολογικόν Δελτίον* 43, 1988, 185–195 [Drandākis, Nikolāu Β. "Tō Paliomonāstiro toū Vrontamā", *Archeologikōn Deltion* 43, 1988, 185–195].

7. Посебна поглавља, одељци или радови у књизи, каталогу, енциклопедији, зборнику радова и сл., наводе се под знацима навода, уз употребу прилога **y:/u:/in:** (у складу са писмом и језиком на којем је библиографска јединица објављена).

Примери

Напомена:

D. Hopkins, "The Politics of Modernism: Abstract Expressionism and the European 'Informel'", in: *After Modern Art 1945–2000*, Oxford, 2000, 15.

J. Denegri, "Kraj šeste decenije: enformel u Jugoslaviji", u: *Jugoslovensko slikarstvo šeste decenije*, Beograd, 127–129.

P. Д'Амико, Т. Бошњак и Д. Прерадовић, "Свети Павле", у: *Италијанско сликарство од 14. до 18. века из Народног музеја у Београду*, Београд, 2004, 130–131, кат. бр. 80.

M. B. Protić, "Umjetnost XX veka – Srbija", u: *Enciklopedija likovnih umjetnosti*, t. 4, Zagreb, 1968, 282.

L. Merenik, "Иконе модерног доба", у: *Београд шездесетих година XX века*, ур. Б. Ковачевић, Београд, 2003, 144.

B. Petrović, "Накит", у: *Античка бронза Сингидунума*, ур. С. Крунић, Београд, 85.

Литература:

Hopkins, David. "The Politics of Modernism: Abstract Expressionism and the European 'Informel'", in: *After Modern Art 1945–2000*, Oxford University Press, Oxford, 2000, 5–34.

Denegri, Jerko. "Kraj šeste decenije: enformel u Jugoslaviji", u: *Jugoslovensko slikarstvo šeste decenije*, Muzej savremene umetnosti, Beograd, 1980, 125–143.

Д'Амико, Роза, Бошњак, Татјана и Прерадовић, Дубравка. "Свети Павле", у: *Италијанско сликарство од 14. до 18. века из Народног музеја у Београду*, , Каталог Збирке стране уметности 1, Народни музеј у Београду, Београд, 2004, 130–131, кат. бр. 80.

Protić, Miodrag B. "Umjetnost XX veka – Srbija", u: *Enciklopedija likovnih umjetnosti*, t. 4, Jugoslavenski leksikografski zavod, Zagreb, 1968, 281–287.

Мереник, Лидија. "Иконе модерног доба", у: *Београд шездесетих година XX века*, ур. Б. Ковачевић, Музеј града Београда, Београд, 2003, 140–159.

Петровић, Бисенија. "Накит", у: *Античка бронза Сингидунума*, ур. С. Крунић, Музеј града Београда, Београд, 1980, 85–117.

- Пример зборника радова у којем су текстови објављени различитим писмом (језиком):

Напомена:

М. Перишић, "Велики заокрет 1950. Југославија у трагању за властитим путем: култура – ослонац, претходница и саставни део спољне политике", у: *Pisati istoriju Jugoslavije: viđenje srpskog faktora*, ур. М. Вјелажас, Београд, 2007, 250–252.

Литература:

Перишић, Мирослав. "Велики заокрет 1950. Југославија у трагању за властитим путем: култура – ослонац, претходница и саставни део спољне политике", у: *Pisati istoriju Jugoslavije: viđenje srpskog faktora*, ур. М. Вјелажас, Institut za noviju istoriju Srbije, Београд, 2007, 237–282.

- Пример када цитирана каталожка јединица или енциклопедијска одредница није потписана (ауторизована):

Напомена:

"Шафарик, Јанко", у: *Мала енциклопедија*, т. 6, Београд, 1940, 421.

Литература:

"Шафарик, Јанко", у: *Мала енциклопедија*, т. 6, Млада култура, Београд, 1940, 421.

- Пример када су каталожке јединице потписане, али њихов аутор није и аутор текста или поглавља у књизи или каталогу:

Напомена:

М. Величковић, Каталожка јединица бр. 141, у: *Античко сребро у Србији*, прир. И. Поповић, Београд, 1994, 256.

Литература:

Величковић, Миливоје. Каталожка јединица бр. 141, у: *Античко сребро у Србији*, прир. И. Поповић, Народни музеј у Београду, Београд, 1994, 256.

- Пример цитирања и навођења **рада у штампи/у припреми**

Напомена:

А. Јовановић, "Бор и околина у античком периоду", у: *Бор и околина у праисторији, антици и средњем веку*, ур. М. Лазић, Бор и Београд, (у штампи).

Литература:

Јовановић, Александар. "Бор и околина у античком периоду", у: *Бор и околина у праисторији, антици и средњем веку*, ур. М. Лазић, Музеј рударства и металургије и Филозофски факултет Универзитета у Београду, Бор и Београд, (у штампи).

8. Уводи, предговори и поговори у књигама

Примери

Напомена:

D. Bulatović, Pogovor, u: L. Trifunović, *Studije, ogledi, kritike* 4, Beograd, 1990, 244.

A. Кадијевић, Предговор другом издању, у: Д. Ђурић-Замоло, *Градитељи Београда 1815–1914*, Београд, 2009, VII.

З. Павловић, Белешка о Лазару Трифуновићу, у: Л. Трифуновић, *Сликаство Миће Поповића*, Београд, 1983, 8.

Литература:

Bulatović, Dragan. Pogovor, u: Trifunović, Lazar. *Studije, ogledi, kritike* 4, Muzej savremene umetnosti, Filozofski fakultet i Narodni muzej, Beograd, 1990, 243–245.

Кадијевић, Александар. Предговор другом издању, у: Ђурић-Замоло, Дивна. *Градитељи Београда 1815–1914*, Музеј града Београда, Београд, 2009, VII–VIII.

Павловић, Зоран. Белешка о Лазару Трифуновићу, у: Трифуновић, Лазар. *Сликаство Миће Поповића*, САНУ, Београд, 1983, 5–8.

II РЕФЕРАТИ И РАДОВИ СА НАУЧНИХ СКУПОВА И КОНГРЕСА

Цитирају се и наводе према следећим образцима:

У напмени:

Иницијал имена, Презиме, "Наслов реферата/рада", у: Назив научног скупа/конгреса са местом и датумом одржавања, ур. Иницијал имена. Презиме, Место издања, година, број стране/а.

У Литератури:

Иницијал имена, Презиме. "Наслов реферата/рада", у: Назив научног скупа/конгреса са местом и датумом одржавања, ур. Иницијал имена. Презиме, Издавач, Место издања, година, број страна.

- Пример рада са научног скупа за који је у Литератури потребно навести и **податке о серији:**

Напомена:

П. Петровић, "Римљани на Тимоку", у: *Археологија источне Србије: Научни скуп, Београд и Доњи Милановац, децембар 1995*, ур. М. Лазић, Београд, 1997, 115.

у Литератури:

Петровић, Петар. "Римљани на Тимоку", у: *Археологија источне Србије Археологија источне Србије: Научни скуп, Београд и Доњи Милановац, децембар 1995*, ур. М. Лазић, Центар за археолошка истраживања 18, Филозофски факултет Универзитета у Београду, Београд, 1997, 115–131.

III ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ И МАГИСТАРСКЕ ТЕЗЕ

У напоменама цитирати по истом принципу као и књиге, али са знаком о **врсти рада** (после наслова, у загради), **месту и години** када је одбрањен, а у Литератури са **знаком факултета и универзитета, као и године** када је дисертација или теза одбрањена (уместо места издања и издавача).

Пример

Напомена:

А. Црнобрња, *Lux perpetua: светлост и светиљке у култовима на простору Горње Мезије* (магистарска теза), Београд, 2008, 10, 25.

Литература:

Црнобрња, Адам. *Lux perpetua: светлост и светиљке у култовима на простору Горње Мезије* (магистарска теза), Филозофски факултет Универзитета у Београду, 2008.

IV ПЕРИОДИКА

а. Штампани часописи

Радове публиковане у штампаним часописима цитирати и наводити према следећем обрасцима:

у напоменама:

Иницијал имена. Презиме, "Наслов рада", Назив часописа и број, година/е, број стране.

у Литератури:

Презиме, Име. "Наслов рада", Назив часописа и број, година/е, укупан број страна.

***Бројеве часописа увек писати арапским цифрама.**

***За часописе који нису општепознати или часописе чији су називи слични или исти, иза назива и броја часописа у загради навести и место издања.**

Примери

Напомена:

Т. Корићанац, "Прилог истраживању породице Илић", *Годишњак града Београда* 53, 2006, 98.

М. Костић, "Целивајућа икона Јована Поповића из Народног музеја", *Зборник Народног музеја* 19/2 (Београд), 2010, 280–282.

Z. Pavlović, "Pogled na kriterijume danas", *Umetnost* 1 (Beograd), 1965, 16.

Литература:

Корићанац, Татјана. "Прилог истраживању породице Илић", *Годишњак града Београда* 53, 2006, 93–111.

Костић, Мирослава. "Целивајућа икона Јована Поповића из Народног музеја", *Зборник Народног музеја* 19/2 (Београд), 2010, 279–310.

Pavlović, Zoran. "Pogled na kriterijume danas", *Umetnost* 1 (Beograd), 1965, 13–26.

- Уколико се година за коју часопис излази и година његовог издања разликују, у Литератури годину за коју часопис излази навести у загради, испред године издања:

Пример

Литература:

Фотић, Александар. "Уговори на 'другим' језицима и османски шеријатски суд (XVI–XVIII век)", *Balkanica* 32–33, (2001–2002) 2003, 175–182.

- Примери цитирања и навођења неауторизованог текста у часопису

Напомена:

(потписан): Редакц., Поштовани читаоци, *Нумизматичар* 28, 2010, 7.

(непотписан): Anon., Predgovor, *Umetnost* 1 (Beograd), 1965, 3.

Литература:

(потписан): Редакција. Поштовани читаоци, *Нумизматичар* 28, 2010, 7.

(непотписан): Anonim. Predgovor, *Umetnost* 1 (Beograd), 1965, 3.

*Часопис *Umetnost* се, зависно од године издања, односно серије, наводи на следећи начин:

године 1965–1980

Umetnost

године 1986–1987 [нова серија]

Umetnost (n.s.)

*Часопис *Старинар* се, зависно од године издања, наводи пуним називом:

године 1884–1895

Старинар Српског археолошког друштва

године 1906–1914 [новог реда]

Старинар (н.р.)

године 1922–1942 [трећа серија]

Старинар (т.с.)

године 1950. и даље [нова серија]

Старинар (н.с.)

б. Електронски извори и литература

Чланци преузети из електронских часописа и текстови из електронских књига наводе се на исти начин као и они из штампаних публикација, али се на крају додаје пуна веб адреса са <http://...>, а у Изворима и напомена о датуму када је приступљено, у угластој загради.

То могу бити искључиво ауторизоване публикације и чланци, а не неауторизовани текстови преузети са сајтова (као што је wikipedia), који најчешће нуде нетачне или непроверене податке!

У ПОПУЛАРНИ МАГАЗИНИ, ЧАСОПИСИ, КАЛЕНДАРИ И НОВИНСКИ ЧЛАНЦИ

У напоменама цитирати према обрасцу:

Иницијал имена. Презиме, "Наслов чланка", Назив магазина/листа, датум (арапским цифрама).

У Литератури наводити према обрасцу:

Презиме, Име. "Наслов чланка", Назив магазина/листа, датум (арапским цифрама).

а. ауторизовани новински чланци

Пример

Напомена:

М. Кашанин, "Музеј савремене уметности", *Политика*, 23. 7. 1929.

Литература:

Кашанин, Милан. "Музеј савремене уметности", *Политика*, 23. 7. 1929.

б. неауторизовани новински чланци

*За листове који нису општепознати и листове истог или сличног назива, а различитог места издања, иза назива навести и место издања у загради (као у доле наведеном примеру).

Пример

Напомена:

Анон., "Вечерас се отвара Народни музеј у Београду", *Борба* (Београд), 6. 7. 1966.

у Литератури:

Аноним. "Вечерас се отвара Народни музеј у Београду", *Борба* (Београд), 6. 7. 1966.

в. новински чланци без назначеног аутора и наслова

Када наслов није назначен, уместо њега навести основни садржај новинског чланка (до 5 речи, без наводника, унутар угласте заграде) или наслов рубрике (без наводника и заграде).

Уколико аутор сматра да је неопходно, непосредно после назива листа може навести годину и број у загради (као у доле наведеним примерима).

У Литератури, овај тип чланака из исте године наводити према хронологији, а уколико се ради и о истом датуму, према азбучном реду наслова.

Примери

Напомена:

Анон., [Кнез Никола у фабрици дувана], *Вечерње новости*, (год. IV, бр. 169), 19. 6. 1896.

Анон., Домаће вести, *Исток*, (год. VIII, бр. 99), 12. 9. 1878.

Литература:

Аноним. [Кнез Никола у фабрици дувана], *Вечерње новости*, (год. IV, бр. 169), 19. 6. 1896.

Аноним. Домаће вести, *Исток*, (год. VIII, бр. 99), 12. 9. 1878.

г. популарни годишњаци (илустровани календари)

У напоменама цитирати према обрасцу:

Иницијал имена. Презиме, "Наслов текста", Назив годишњака/илустрованог календара и број, Место издања, година, број стране/а.

У Литератури наводити према обрасцу:

Презиме, Име. "Наслов текста", Назив годишњака/илустрованог календара и број, Издавач, Место издања, година, број стране/а.

- Уколико напомена упућује искључиво на илустрацију из илустрованог календара, писати је према доле наведеним примерима (**са знаком броја странице на којој се налази илустрација на крају**):

Примери

Напомена:

Орао 2, Нови Сад, 1877, 60.

Србобран 5, Загреб, 1897, 39.

Литература:

Орао: велики илустровани календар 2, изд. С. В. Поповић, Нови Сад, 1877, 60.

Србобран: народни српски календар 5, Српска штампарија, Загреб, 1897, 39.

*Скраћенице **изд./izd./publ.** користе се искључиво у случајевима индивидуалних издавача (као у горе наведеном примеру) или издавачких кућа чији називи садрже лично име (једино у другом случају наводи се пуно име, на пример: **изд. Филип Вишњић, изд. Веселин Маслеша и сл.**).

VI ИЗВОРИ

а. Објављени извори

У напоменама цитирају се према обрасцу:

Иницијал имена. Презиме, *Наслов књиге*, ур./прир./прев. Иницијал имена. Презиме, Место издања, година, број стране/а. Број реда/ова или стиха.

У Литератури наводе се према обрасцу:

Презиме, Име. *Наслов књиге*, ур./прир./прев. Иницијал имена. Презиме, Издавач, Место издања, година.

- Пример навођења извора према његовом **називу**

Напомена:

Есфигменска повеља деспота Ђурђа, прир. П. Ивић, В. Ј. Ђурић и С. Ћирковић, Београд и Смедерево, 1989, 22.

Литература:

Есфигменска повеља деспота Ђурђа, прир. П. Ивић, В. Ј. Ђурић и С. Ћирковић, Југословенска ревија и Завод за заштиту споменика културе у Смедереву, Београд и Смедерево, 1989.

б. Необјављени извори

Цитирати и наводити према принципу "од општег ка посебном" и на начин на који су систематизовани у институцији или фонду у којем се чувају.

У напоменама, уколико је могуће, цитирати у скраћеном облику, а у листи Извора наводити према општем обрасцу:

Назив архива, назив фонда (број/сигнатура), број кутије и/или фасцикле, сигнатура/број документа, *Назив или садржај документа*, датум или година.

1. документа из архива и документационих фондова

Примери

Напомена:

АНМ, акт бр. 06-334/2, од 14. 12. 1966.

АНМ, *Извештај о раду Народног музеја у 1966. години*, акт без бр. и дат.

Извори:

Архива Народног музеја у Београду

- акт. бр. 06-334/2 *Информација о изложби Ван Гог*, од 14. 12. 1966.

- *Извештај о раду Народног музеја у 1966. години*, акт без броја и датума.

Напомена:

AJ, KK VI. FNRJ (180), F-7, l. 12, akt bez br. i dat.

AJ, CK SKJ (XIII-57/12), *Informacija o životu i radu jugoslovenskih studenata u Francuskoj*, decembar 1959, akt bez br.

Извори:

Архив Југославије

- Komitet za kinematografiju Vlade FNRJ (180), F-7, l. 12 *Petogodišnji plan investicija za potrebe kinematografije u FNRJ*, akt bez broja i datuma.
- Centralni Komitet Saveza komunista Jugoslavije (XIII-57/12), *Informacija o životu i radu jugoslovenskih studenata u Francuskoj*, decembar 1959, akt bez broja.

Напомена:

АСЦГ, СИБ, 130-783-1259.

Извори:

Архив Србије и Црне Горе

- Савезно извршно веће, 130-783-1259.

Напомена:

АС, 32, сигн. 33-275.

АС, Г-291, Ф-5, 06-2101, 31. 12. 1962.

Извори:

Архив Србије

- Милан Стојадиновић (32), сигн. 33-275.
- Савет за културу Народне Републике Србије (Г-291), Ф-5, акт бр. 06-2101 *Решење за откуп уметничких дела са изложбе Ликовна јесен*, од 31. 12. 1962.

Напомена:

Документација МПУ, Породична и пословна документација Д. Јанковића: *Curriculum vitae*, 1962(?);

Документација МПУ, Породична и пословна документација Д. Јанковића: Писмо Момчила Јанковића Душану Јанковићу, од 14. 4. 1960, Париз.

Извори:

Документација Музеја примењене уметности у Београду

Породична и пословна документација Душана Јанковића:

- Душан Јанковић, *Curriculum vitae*, 1962(?);
- Писмо Момчила Јанковића Душану Јанковићу, од 14. 4. 1960, Париз

Напомена:

ИАБ, СКС О СК О С. ГРАД ОК БГД, К. 220, акт бр. 334/4, од 16. 02. 1962.

ИАБ, СКС ОСКБ ГКБ, К. 535, *Преглед спровођења мера и актуелно стање у области културе*, мај 1964, акт без бр.

Извори:

Историјски архив Београда

- Савез комуниста Србије Општински Савез комуниста Општине Стари град Општински комитет Београд, К. 220, акт бр. 334/4 *Информација актива СК Удружења ликовних уметника Србије*, од 16. 02. 1962.
- Савез комуниста Србије Општински Савез комуниста Београд Градски комитет Београд, К. 535, акт без броја *Преглед спровођења мера и актуелно стање у области културе*, мај 1964.

Напомена:

Приватна заоставштина сликара Н. Јеремића у Паризу, *Позивно писмо Друштва српских уметника Лада Николи Јеремићу за учешће на изложби*, од 17. 01. 1939.

Приватна заоставштина сликара Н. Јеремића у Паризу, Допис: Ministère de l'Education Nationale-Beaux-Arts, Paris, le 4/5/39, акт без бр.

Извори:

Приватна заоставштина сликара Николе Јеремића у Паризу:

- *Позивно писмо Друштва српских уметника Лада Николи Јеремићу за учешће на изложби*, од 17. 01. 1939.

- Допис: Ministère de l'Education Nationale-Beaux-Arts, Paris, le 4/5/39, акт без броја.

2. рукописи

Напомена:

АСАНУ, сигн. 8552/264/5, 1780-1783.

Извори:

Архив САНУ

- Јован Николић, *Песмарица*, Темишвар, сигнатура 8552/264/5, 1780-1783.

СПИСАК ЛИТЕРАТУРЕ

На крају основног текста, прилаже се списак литературе цитиране у напоменама и, евентуално, наведене у легендама уз илустрације. Библиографске јединице наводе се на доследан начин, редоследом који је прецизиран овим Упутством, на језику и писму на којима су објављене. Примарно, њихов редослед уредити према **азбучном реду** презимена аутора, без обзира на језик и писмо на којем су објављене. Различита дела истог аутора наводити према хронологији публикација (од најстаријег до најновијег издања). Уколико су различита дела истог аутора објављена исте године, она се наводе према азбучном реду наслова (у оквиру исте године). Према азбучном реду наслова наводе се и неауторизована дела (без назначеног аутора).

СПИСАК ИЗВОРА

После списка литературе, у оквиру посебног одељка Извори, наводи се листа коришћених докумената и друге грађе из архива, приватних и јавних документационих фондова. Они се наводе на начин на који су евидентирани у установи из које потичу. Примарно, класификују се према пореклу, односно по азбучном реду назива установе и/или фонда. Појединачна документа и другу грађу из истог архива или документационог фонда наводити на писму и језику којим су писана, према хронолошком реду. Уколико је у питању више докумената са истим датумом или годином, она се наводе према **азбучном реду** назива или садржаја сваког појединачног документа (у оквиру истог датума или године).

ЕЛЕКТРОНСКИ ИЗВОРИ

У оквиру списка извора електронски извори представљају посебан сегмент и наводе се према напред наведеним правилима, а класификују према хронологији приступа (од најранијег ка најкаснијем).

ЛИСТА СКРАЋЕНИЦА

После списка извора, у оквиру посебног одељка Скраћенице навести, према **азбучном реду**, разрешење свих скраћеница коришћених у основном тексту, напоменама, списку литературе и извора (уколико постоје).

Примери

МПУ – Музеј примењене уметности

САНУ – Српска академија наука и уметности

Унеско (UNESCO) – Организација за питања просвете, науке и културе Уједињених нација
(*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization*)